

quantur, & notabili conuerſione comitentur: ita
 vt quacunq; cœli parte ſedem teneat ille, in eam
 cōuerſi flores ſpectent: eoq; etiam in nubilo aëre,
 dirigantur: ac ſi ſpiritu eius recrearentur, vige-
 rent & agerentur: tantus ſyderis amor eſt: noctu
 erga Solem. eius deſiderio, quaſi merentes, contrahuntur, &
 meridie ſeſe vndiq; explicant, ac ſi ſponſum ob-
 uijs vlnis amplecti ſatagerent. Sed de his abundè
 ſcriptum in noſtris Naturæ Arcanis, & alibi.

Mirus ſolſo-
 quij amor
 erga Solem.

Vettonicæ coronariæ, & Sampſuchi ſeu Maio-
 ranæ cura, auxilia, & ſecreta.

CAP. XXII.

Vettonica
 mulierculis
 gratiſſima.

Pulcherri-
 ma vettoni-
 cæ deſcri-
 ptio.

Vettonicam coronariam (quæ inter flores
 ſuperiùs erat deſcribēda) Gallorū vulgus
 à floris figura, ocellum ſeu oilhettū: vel ab odo-
 re, garyophylleam, nominare ſolet. Hæc tantam
 cum mulierculis iniuit gratiam, ſui odoris iucū-
 ditate, & coloris præſtātia, vt per paucæ reperian-
 tur apud nos, quæ in ſuis hortis, aut ſcētilibus va-
 ſis, fenestratim illam, cura admodū diligenti, nō
 foueant. Florem omnium ſpecioſiſſimum pro-
 fert, caryophyllorū odoratu, ſed longè ſuauiſſi-
 mo. Quorum alius cocco rutilat, alius ſaturata
 nitet purpura, alius niueo blāditur colore, alius
 verò vermiculato & vario applaudit aſpectu.
 Omnibus teres, longiuſculuſque calix concedi-
 tur, orbiculo ſuperiore denticulatus, à quo folia
 prodeunt lentè ſimbriata, in quibuſdā frequen-
 tiore coma ſtipata, in alijs rariore, ſed profundio-
 ribus incifuris crenata. Quæ cū fuerint prorfus
 explicata, radiatum orbem circināt per extrema
 ſerrarum, geminis vtrinque emicantibus flami-
 neis

neis apiculis. Non defunt qui sibi persuadeant, olitores radicibus caryophyllū adegisse, vel factis stylo foraminibus inseruisse, quod iucundum odorem illum flores alliciant, & caryophyllorum suauitatem naribus expirent. Sic ex flore minùs odoro, quàm odoratissimus prodijt, humano artificio nouitatis semper studiofo. Apud nos semine rariùs feritur: quin olitores ineunte vere & autumnno, sobolem à radice copiosam eruant, & patulis fictilibus, aut cadis, ligneisve fictulis pangūt in terra, putri fimo saturata. Et cum hyemis gelicidia premunt, sub tecto locis à frigoribus tutis recondunt. Cum verò serenat cœlum, feruidusq; Sol illucescit, in apertum reuocant: & sub dio illic apricari sinunt. Si inceserit pluuiā, aliquantisper madescere permittunt, & cœlestem imbrem haurire. Sed mirum est, quod tam celebris flos, tamque iucundus, à veteribus silentio inuolutus fuerit: qui pulchritudine, varietate, amplitudine & odore, rosa inferior non videtur: imò verò cum ea de principatu certat, illi nec colore cedens purpureo, candido, vermiculato, nec etiam odore, nisi quod à longinquo plus olet recens rosa: cui decerptæ longissimā mora dies esse solet: vettonicæ in quatrīdium, & ampliùs, vita vigórque perseuerat. Folia insunt nonnullis quaterna, quināve, alijs rosæ modo numerosa. Prodigij simile est quod hîc referam. Si ad calendas Octobris, vettonicæ, violarum & similibus plantulas cum radicibus, in vinaceis quibus cortices sint exempti sepeliueris, aut in fimo equino identidem repa-

Quomodo
conciliatus
odor vettonicæ.

Quomodo
& quando
feratur vettonica.

Vettonica
præcis incognita, quæ
ne rosas quidem cedit.

Quomodo
vettonica
repa-

pote-

Quomodo
hyeme fer-
uanda vet-
tonica.

Quomodo
colenda vet-
tonica, quæ
vno ramo
flores diuer-
fos emittat.

Acetum ex
vettonica.

Cur sampsu-
chus maio-
rana dica-
tur: & vnde.

poteris. Sed à frigore externo feruari debent: plurimum verò sic cum foetibus suis emoriuntur. Autor Hieronymus Cardanus. Hinc sanè admirari defino, quod solebam adolescens, dum vettonicā in vinarijs cellis & subterraneis locis, fruticare per hyemem, & fauente loci tempore flores parere obseruabam. Olitores in hortis multo latamine paleato illam munire solent, ac circūuestire, vt ab iniuria gelantis, ningentis, aut grandinātis cœli asseratur. Nam apricis plurimum gaudet, ac Solis illustratione summè exhilaratur. Est admiratione dignum, quòd hæc planta vno anno florem parit candidum, altero purpureum, tertio colorum varietate promiscuum. Et quod multò mirabilius dici possit, vidimus ramū eundem, niueum, purpureum, ac vermiculatum florem expromere. Quod cultus studio, aut soli cōmutantis vbertate, fieri solet. Quanquam multos id assecutos vidi, defixis in ouillam aut capri nam baccam, vel cānulam fragilem, detritūve lintcolū, diuersis vettonicæ seminibus arte compositis, & terra ac stercore diligenter opertis. Nā semina illa in vnam coalescunt radicem, quæ ramos florum varietate illustres emittit. Hoc loco non arbitror prætereundū quòd vettonicæ flos, vnguibus detractis, acetum iucūdo sapore commendat, modò in Sole vitreis vasis maceretur.

Sampfuchus seu amaracus vulgò maiorana dici solet, nomine à Latinis mutuato: fortasse quòd maiore cura ac diligentia feratur, colaturque, quàm cæteræ plantæ. Vel quòd odoris maiore alijs gratia commendetur, & perpetua vireat coma. Seritur vtroque genere, nimirum semine & ramo: estque magnopere viuax planta, & cultu-
ra non

ra nonnunquam arborefcens, Diocles medicus & Sicala gens amaracum appellauerunt, quod Aegyptus & Syria fampfuchum. Video fanè inter vtrumque à Poëtis & Oratoribus, Dioscori- Cōtrouerfia de item & Plinio, nullum, nisi appellationis no- de fampfumine, discrimen positum fuisse: licet in contra- cho & amara sint sententia Claudius Galenus & Paulus raco, Aegineta, multique recentiorum medicorum, qui longè aliter de amaraco sentiunt. Sed doctorum testimonio constat, hos & eorum sequaceis, amaracum pro parthenio vsurpasse: quod & leucanthem & amaracum appellari tradit Plinius. Priscos me- Sed lapsus is multò est euidentior, quàm vt re- dicos cū pafelli desideret: siquidem fampfuchus iucundo themio con- placet odore, illorum verò amaracus siue parthefodille ama- nium magnoperè viroso fastiditur. Vnde mulie- racum, res in vuluæ strangulatu illud salubriter odora- ri solent: ex quo matricaria nomen ei indiderūt. Hic nō licet omittere, quòd mures radicibus maioranæ valde insidiantur, ceu medicamentum & auxilium ab his depofcentes.

Bellij seu Bellidis, & Phlogij, hoc est violæ
flammeæ & inodoræ, adhæc Iridis, cu-
ra, auxilia, & secreta.

CAP. XXIII.

ET si duæ plantulæ sequentes, & earundem
flores in césu odoratorum ritè adnumerari
non possint, scribam nihilominus de illis, vel ob
id quòd in coronamenta veniant, & hortorum
areas mira elegantia vestiant. Itaque Bellis seu ^{Tria esse ge-}
Bellius trium generum esse conspicitur. Primum ^{nra bellidis}
I in